

Назва ТВП: Велута

© С. Левый

Код: BY043

Геаграфічныя каардынаты: 52° 30' N 26° 41' E

Адміністрацыйная прыналежнасць: Брэсцкая вобласць: Ганцавіцкі раён, Лунінецкі раён

Плошча: 51850 га

Крытэрыі: А1

Нацыянальны прыродаахоўны статус: частка тэрыторыі ландшафтны заказнік рэспубліканскага значэння «Борскі»

Міжнародны прыродаахоўны статус: ТВП міжнароднай значнасці, утворана ў 2005 годзе

Агульнае апісанне:

ТВП Велута знаходзіцца ў паўночна-усходняй частцы Брэсцкай вобласці ў Лунінецкім і Ганцавіцкім раёнах. Уяўляе сабой леса-балотны масіў у Прыпяцкім Палессі паміж рэкамі Лань і Цна.

Пераважае плоскі рэльеф, асноўныя вышыні знаходзяцца ў межах 145-150 метраў, аднак тут ёсць асобныя пяшчаныя эалавыя груды.

Тэрыторыя ТВП з'яўляецца зонай падвышанага ўвільгатнення за кошт блізкага

залагання грунтовых вод і мае выключна вялікае значэнне ў сілкаванні балот і рэк, падтрымання пагодна-кліматычных характарыстак рэгіёна. Але амаль уся плошча значна дрэннеца меліярацыйнымі каналамі, найбольшыя з іх Пляса, Крынічная, Стрыжэўскі, Заазёрскае. Стрыжэўскі канал і р. Цна напаўняюць вадасховішча Велута. Вадасховішча было створана ў 1976 г. для рыбагадоўлі, увільгатнення і арашэння. Плошча 7,6 км². На вадасховішчы адзначаны шэраг вадаплаўных і каляводных відаў птушак.

У асноўным пераважаюць сасновыя і бярозавыя лясы, сустракаюцца дубравы і чорнаальшаннікі. Адметнай рысай тэрыторыі з'яўляюцца тое, што лес расце астраўкамі сярод балот. Шмат дзе такія астраўкі леса цяжкадаступныя для чалавека. Балота вельмі разнастайныя. Есць балоты пераходнага тыпу з саснякамікустарнічкава-зеленамошнымі. На верхавых балотах растуць сфагнавыя хвойнікі. Пераважаюць нізінныя балоты.

У склад ТВП уваходзіць заказнік "Борскі". Ён створаны ў 1979 г. Знаходзіцца ў басейне р. Лань у межах Ганцавіцкага і Лунінецкага раёнаў. Агульная плошча 2805 гектар. Створаны для захавання верхавых і пераходных балот і рацыянальнага выкарыстання клюквы.

Тэрыторыя выкарыстоўваецца ў асноўным для лясной гаспадаркі. Кожны год актыўна вядзецца нарыхтоўка журавін на верхавых балотах.

Асноўныя біятопы:

балоты (у тым лікам пад лесам) – 34% (верхавыя – 8,8%, пераходныя – 3,5%, нізінныя – 21,7%), лясы (без уліка балотных) – 63,5%, вадасховішчы – 1,5%, іншыя землі – 1%.

Птушкі:

ТВП Велута мае міжнароднае значэнне для захавання месц гнездавання глабальна пагражаемага віда вялікага арляца *Aquila clanga*. Акрамя таго тут адзначаны на гнездаванні яшчэ некалькі рэдкіх драпежных птушак.

Дакладны склад арнітафаўны рэгіёна не вядомы, патрэбны дадатковыя даследаванні.

Іншыя групы жывел:

не вядома.

Стан рэдкіх відаў птушак:

Віды	Статус	Колькасць	Год/перыяд ацэнкі	Дакладнасць ацэнкі	Трэнды	Крытэрыі ТВП
Гагач чорнаваллёвы <i>Gavia arctica</i>	мг	+	2009	П		
Арлан-белахвост <i>Haliaeetus albicilla</i>	гн	+	2005-2010	П		
Арол-вужаед <i>Circus gallicus</i>	гн	+	2005-2010	П		
Малы арлец <i>Aquila pomarina</i>	гн	+	2005-2010			
Арлец вялікі <i>Aquila clanga</i>	гн	2-4 п	2005-2010	Д	↔	A1

Іншыя рэдкія і знаходзячыся пад пагрозай знікнення віды:

Расліны: журавіны дробнаплодныя *Oxycoccus microcarpus*, вярба чарнічная *Saxifraga myrtilloides*.

Пагрозы:

- Парушаны гідралагічны рэжым тэрыторыі.
- На асушаных тэрыторыях узнікаюць амаль штогод пажары.

Рэкамендацыі па захаванню:

- Патрэбна стварэнне ААПТ і плана кіравання ёй.
- Нармалізаваць гідралагічны рэжым тэрыторыі для прадухілення пажараў.
- Правесці дадатковыя даследванні біяразнастайнасці тэрыторыі.

Крыніцы інфармацыі:

Асабістыя паведамленні: Дамброўскі В.Ч., Левы С.В.

Блакітная кніга Беларусі: Энцыкл./Беларус. Энцыкл.; Рэдкал.: Б 28 Н.А. Дзісько і інш.- Мн.: БелЭн, 1994.- 415 с.: іл.

Складальнікі : Левы С.В.

---

* Выкарыстанне змешчанай тут неапублікаванай інфармацыі для навуковых публікацый без пісьмовай згоды яе аўтараў забаронена. У выпадку выкарыстання часткі кантэнту або старонкі цалкам на іншых інтэрнет-рэсурсах, абавязковая спасылка на аўтараў і сайт iba.ptushki.org